

Handläggare:
Katarina Höök
Tel 08- 508 18 138
Belinda Embjörns Lundberg
Tel 08- 508 18 035

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2011-10-20

Lokalförsörjning för förskolan

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens rapport om planerad lokalförsörjning för nämndens förskoleverksamhet.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Inger Norman
avdelningschef

Lena Rabe
avdelningschef

Sammanfattning

Enligt befolkningsprognoser från Utrednings- och statistikkontoret, USK, kommer behovet av förskoleplatser fram till år 2020 att öka i Farsta stadsdelsområde.

Från januari till september 2011 har Farsta öppnat två nya förskolor. Med en del utökningar på befintliga förskolor har det sammantaget öppnats tolv nya avdelningar. I dagsläget pågår arbete med att öppna ytterligare en förskola om en avdelning i Farsta strand.

Fyra nya förskolor planeras att öppna de närmaste åren, en i området Centrala Farsta, två i Tallkrogen (varav en ersätter en som rivs) samt två i det nya området Lilla Sköndal.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom avdelningen för barn och ungdom och avdelningen för planering, strategi och service. De fackliga organisationerna informeras den 5 oktober.

Bakgrund

Förvaltningen planerar kontinuerligt så att antalet förskolor och platser ska täcka behovet i stadsdelsområdet på kort och lång sikt. I det här ärendet lämnas en rapport om hur detta arbete fortlöper.

Så här ser det ut nu och i framtiden

Nuläge

Det har varit en stor efterfrågan på förskoleplatser inför hösten och endast ett förskoleområde har vakanta platser. Farsta strands förskoleområde har gjort överinskrivningar på samtliga enheter för att klara platsgarantin. Utrednings- och statistikkontoret, USK, prognostiserar att andelen förskolebarn kommer att vara fem procent fler 2012 jämfört med 2011. För perioden januari till maj är antalet platsgarantier knappt 100 stycken. Under hand kommer betydligt fler barn skrivas in i kön med önskemål om en plats första halvåret 2012. Förvaltningen bedömer att det därför finns ett fortsatt behov av en utökning med fler förskoleavdelningar.

Förvaltningens erfarenhet är att ovanstående platsberäkningar är mycket osäkra. Flera faktorer påverkar om vårdnadshavare som har anmält sig till förskolekön är aktiva köande, det vill säga att de garanterat kommer att tacka ja till ett erbjudande om plats.

- En del köande lämnar önskemål om att få plats i flera av Farstas förskoleområden samt gör även intresseanmälningar till enskilt drivna förskolor. Det gör att flera enheter har samma barn på sin kölista och räknar med dem när de planerar för att lösa sin kösituation.
- En del familjer har inte fast adress i stadsdelsområdet. Familjerna hinner ofta flytta innan det blir aktuellt med förskoleplats, alternativt ändras sina inflyttningsplaner.
- Det går inte att beräkna hur stor andel av de köande som tackar nej till erbjuden plats. Det kan variera från att hälften tackar nej till att samtliga tackar ja.
- Det är svårt att beräkna hur många av de nyinflyttade i de nybyggda bostadsbestånden som kommer att efterfråga förskoleplatser.

Förutsättningar

Farsta har totalt 37 kommunala förskolor med sammantaget 126 avdelningar.

	Antal förskolor	Antal avdelningar
Centrala Farsta/Fagersjö	10	29
Hökarängen	7	24
Tallkrogen	4	17
Gubbängen	5	23
Sköndal	7	20
Farsta strand	4	13

Förvaltningen har inga kommunala dagbarnvårdare anställda.

Under januari till september 2011 har Farsta öppnat två nya förskolor. Med en del utökningar på befintliga förskolor har sammantaget tolv nya avdelningar öppnats.

Gubbängen	Skeppet	utökning med tre avdelningar
Hökarängen	Trollgården	ny förskola med tre avdelningar
Centrala Farsta/Fagersjö	Samsö	ny förskola med tre avdelningar
	Kråkan	utökning med en avdelning
	Ejdern	utökning med en avdelning
Farsta strand	Skogsbacken	utökning med en avdelning

En förskola med en avdelning har under året lagts ner i Sköndal. Lokalen renoveras för att i oktober öppna som parklek och öppen förskola.

I stadsdelsområdet finns dessutom 19 fristående förskolor och 35 fristående familjedaghem. Majoriteten av de fristående förskolorna har sin verksamhet i Centrala Farsta. Av dessa förskolor i Farsta drivs åtta av två olika aktiebolag, två drivs som föräldrakooperativ och ett som personalkooperativ. Endast fyra av dessa förskolor är anslutna till stadens förskolekö. Det medför att eventuellt lediga platser vid de övriga 15 fristående förskolorna inte syns i kösystemet.

	Antal fristående förskolor	Antal familjedaghem
Centrala Farsta/Fagersjö	8	10
Hökarängen	2	6
Tallkrogen/Gubbängen	4	6
Sköndal	2	9
Farsta strand	3	4

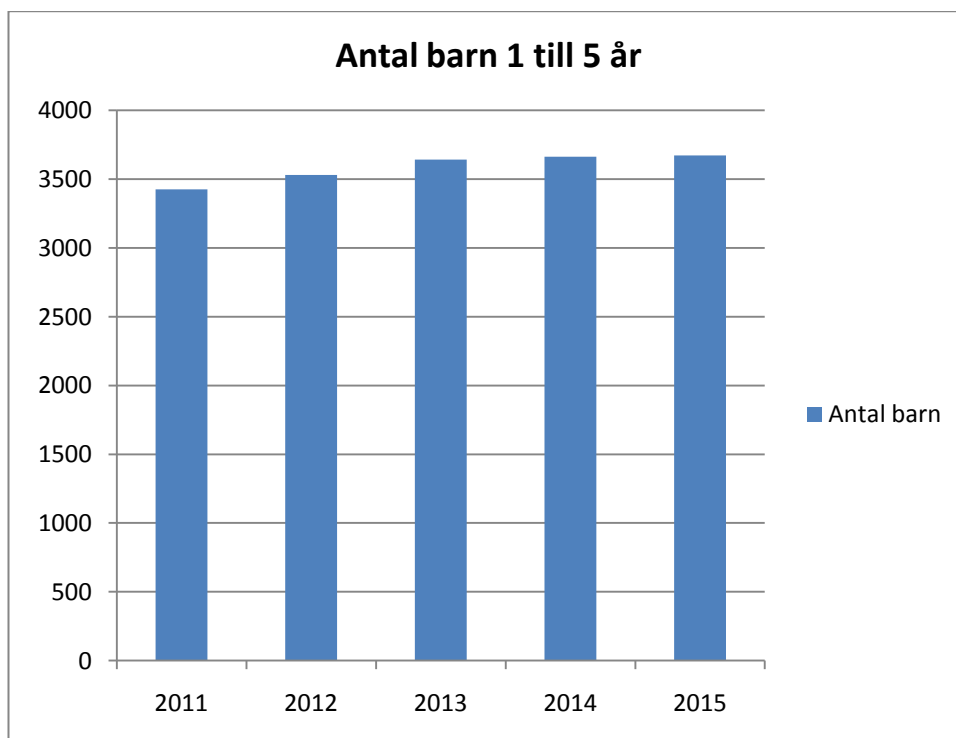
Fyra av de fristående förskolorna har antroposofisk inriktning och en erbjuder montessoripedagogik. Förskolor med specialpedagogik attraherar ofta föräldrar från hela stadsdelsområdet, andra delar av Stockholm och även andra kommuner.

Förvaltningen har under året haft kontinuerlig kontakt med de enskilt drivna förskolorna om platstillgång och liknade. I förekommande fall diskuteras även deras eventuella planer på utökning av antalet platser.

Prognos

Farsta stadsdelsområdes barnantal i åldrarna 1 till 5 år förväntas öka med cirka 11 procent de närmaste åren enligt USK. 2015 beräknas 1-5-åringarna uppgå till 3 672. Det är främst två områden som kommer att svara för ökningen. Centrala Farsta/Fagersjö beräknas få 10 procent fler barn och Sköndal en ökning ned drygt 30 procent.

På lite längre sikt, år 2020, beräknas antalet barn i stadsdelområdet bli något färre än 2011, 3 485 stycken. De stora förändringarna står Gubbängens förskoleområde för med cirka 15 procent färre barn jämfört med 2011.

Redovisning område för område

Nedan redovisas område för område hur efterfrågan på förskoleplatser ser ut inför 2012 och förvaltningens förslag på tillskott av förskolelokaler för att klara barnomsorgsgarantin.

Centrala Farsta/Fagersjö

Under 2011 har förvaltningen i Centrala Farsta öppnat Samsö förskola om tre avdelningar och kompletterat Kråkan med en avdelning. I Fagersjö har Ejdern fått tillskott med en avdelning. Förskoleområdet har i dagsläget inga överinskrivningar.

Från oktober till och med juni 2012 har 90 barn platsgaranti i Centrala Farsta/Fagersjö. Det kommer löpande att tillkomma fler barn med platsgaranti under perioden.

Behov på kort sikt

Antalet förskolebarn beräknas enligt USK öka med omkring 10 procent i Centrala Farsta/Fagersjö de närmaste fem åren.

Ytterligare förtätning av bostäder i Centrala Farsta/Fagersjö är planerad de närmaste åren. På Värmlandsvägen planeras 40 bostadsrättslägenheter att byggas inom kort. På grönområdet mitt emot Kvickenstorpskolan planeras en byggnation av punkthus om 130 bostadsrättslägenheter, med byggstart 2013. På Ågesta Broväg pågår byggnation av 350 lägenheter. Planer finns på att bygga cirka 400 bostäder i Larsbodastrand vid Drevviken. Under 2011 kommer 46 hyresrätter att byggas i Fagersjö vid korsningen Havsörnsvägen/Magelungsvägen.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att inventera olika möjligheter att utöka antalet förskoleplatser i Centrala Farsta/Fagersjö. Stadsdelsnämnden fattade den 29 september ett inriktningsbeslut om att bygga en ny förskola om sex avdelningar i hörnet Pepparvägen och Värmlandsvägen. Förskolan kommer att ta emot barn boende både i Hökarängen och i Centrala Farsta/Fagersjö.

Förskolan Sunnan kommer att behöva ersättas inom några år för att lokalerna inte uppfyller dagens krav. Förvaltningen ser i samverkan med Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB, över förutsättningarna att bygga en ny förskola intill Sunnans förskola. Den är tänkt att rymma förskolebarn från Sunnan och Fölets förskolor. Hästhagskolan bedömer att de på sikt behöver mer utrymme för att kunna ta emot tillströmmande elever. De har önskemål om att återta Fölets lokaler som är integrerade i skolan.

Behov på lång sikt

På tio års sikt beräknas antalet förskolebarn i Centrala Farsta/Fagersjö vara på samma nivå som 2015.

I dagsläget har förvaltningen inte tagit med i beräkningen att stadsbyggnadsnämnden den 29 september fattade beslut om att gå vidare med programsamråd kring planer på en långsiktig satsning på byggnation utmed Magelungsvägen på sträckan mellan Högdalen och Farsta.

Hökarängen

Under 2011 har förvaltningen i Hökarängen öppnat Trollgårdens förskola om tre avdelningar. Förskoleområdet har i dagsläget överinskrivningar med ett barn på fem av sina storbarnsavdelningar.

Från oktober till och med juni 2012 har 85 barn platsgaranti i Hökarängen. Det kommer löpande att tillkomma fler barn med platsgaranti under perioden.

Behov på kort sikt

Antalet förskolebarn beräknas minska med omkring 5 procent i Hökarängen de närmaste fem åren. Det motsvarar 28 barn.

Behov på lång sikt

Den nystartade förskolan Trollgården på Lingvägen har arrendekontrakt på fem år. Enligt detaljplan ska det byggas lägenheter på arrendemarken. Om det finns behov kommer förvaltningen att lämna önskemål om att få bygga en integrerad förskola i fastigheten.

På tio års sikt beräknas antalet förskolebarn i Hökarängen vara cirka 13 procent färre jämfört med 2011.

Gubbängen och Tallkrogen

Under 2011 har förvaltningen i Gubbängens förskoleområde öppnat tre nya avdelningar på Skeppets förskola. En avdelning används för evakuering av barn i samband med renovering av andra förskolor. Gubbängen och Tallkrogen har i dagsläget ett tiotal lediga förskoleplatser på olika avdelningar. Förskoleområdena har samtidigt överinskrivning med max ett barn på ett tiotal storbarnsavdelningar. Hänsyn har tagits till att syskon och förskolekamrater ska följas och tillhöra samma grupp.

Från oktober till och med juni 2012 har 91 barn platsgaranti i Gubbängen och Tallkrogen. Det kommer löpande att tillkomma fler barn med platsgaranti under perioden.

Tre förskolor, Lövlunda på Getfotsvägen 54 i Gubbängen, Bullerbyn på Hammerstavägen 77 och Morkullan på Morkullsvägen 5 i Tallkrogen, renoveras på grund av fuktproblem i husgrunden. Förskolorna är byggda på så kallade ”platta på mark”. Saneringarna är genomgripande och innebär att verksamhet inte kan bedrivas på de ytor där man arbetar med saneringen. Skadorna åtgärdas genom att så kallade ventilerade golv installeras samt allt skadat material byts ut, till exempel delar av väggar. Erfarenheten visar att saneringsarbetet tar cirka sex månader per hus.

Behov på kort sikt

Antalet förskolebarn beräknas i princip vara detsamma i de två förskoleområdena de närmaste fem åren. En ny förskola om tre avdelningar kommer att byggas 2013 på en tomt i kvarteret Juryn mitt emot Tallkrogens skola.

De närmaste åren kommer det att byggas 280 bostäder på den mark som förskolan Solgården på Enskedevägen 182 disponerar. Planarbete pågår på exploateringskontoret. Förvaltningen kommer att erbjudas en nybyggd förskola med sex avdelningar i stället.

Behov på lång sikt

På tio års sikt beräknas antalet förskolebarn i princip vara något färre i Tallkrogen, men antalet minskar med cirka 15 procent i Gubbängen.

Sköndal

Förskoleområdet har i dagsläget endast överinskrivningar med på fem storbarns-avdelningar.

Från oktober till och med juni 2012 har 52 barn platsgaranti i Sköndal. Det kommer löpande att tillkomma fler barn med platsgaranti under perioden.

I området Lilla Sköndal kommer cirka 200 bostäder (flerfamiljshus, radhus och småhus) i en första etapp att byggas under åren 2011 och 2012. En förskola om fem avdelningar är planerad att öppna hösten 2012. När etapp 2 om cirka 375 bostäder genomförs finns det planer på ytterligare en förskola om sex avdelningar. Byggföretagen Drott och HSB planerar en kompletteringsbebyggelse om 200 lägenheter på privat mark utmed Sköndalsvägen. Planarbetet för projektet är klart.

Stiftelsen Stora Sköndal har sagt upp kontraktet för förskolan Solbackens lokaler på Sköndalsvägen 103. Solbacken har 36 barn på två avdelningar. Stora Sköndal erbjuder fortsättningsvis halvårskontrakt. Utflyttningsdatum är inte fastställt. Förhandlingar pågår om tänkbara ersättningslokaler.

Stora Sköndal har även sagt upp förskolan Skogsbyns friförskola, som drivs av en privat entreprenör. Deras kontrakt går ut den 31 maj. Om de inte blir erbjudna ersättningslokaler har förvaltningen ansvar för att bereda de berörda 28 barnen platser.

Sandåkraskolan och Sköndalsskolan bedömer att de på sikt behöver mer utrymme för att kunna ta emot tillströmmande elever. De har önskemål om att överta Sandslottet och återta Holmens lokaler.

Behov på kort sikt

Antalet förskolebarn beräknas öka med knappt 30 procent i Sköndal de närmaste fem åren. Det motsvarar 133 barn. Det är främst det nybyggda området Lilla Sköndal som förväntas svara för ökningen och där kommer det att tillkomma 90 platser 2012 och i nästa etapp drygt 100 platser.

Behov på lång sikt

På tio års sikt beräknas antalet förskolebarn i Sköndal vara något färre än 2015.

Farsta strand

Under 2011 har Farsta strand öppnat en avdelning på förskolan Skogsbacken. Förskoleområdet har till följd av ett stort söktryck på förskoleplaster i dagsläget överinskrivningar på samtliga avdelningar. Enligt plan skulle en av områdets privata anordnare utöka sin verksamhet med en avdelning under 2011, men planen har försenats. Förvaltningen förhandlar med Familjebostäder om att så snart som möjligt öppna ytterligare en förskola om en avdelning på Brunskogsbacken för att klara platsgarantierna de närmaste månaderna.

Från oktober till och med juni 2012 har 61 barn platsgaranti i Farsta strand. Det kommer löpande att tillkomma fler barn med platsgaranti under perioden.

Behov på kort sikt

Antalet förskolebarn beräknas öka marginellt de närmaste fem åren. Det kommer löpande att tillkomma fler barn med platsgaranti under perioden.

Behov på lång sikt

På tio års sikt beräknas antalet förskolebarn i Farsta strand vara cirka 8 procent färre jämfört med 2011.

Magelungsskolan bedömer att de på sikt behöver mer utrymme för att kunna ta emot tillströmmande elever. De har önskemål om att återta Sagoskogens lokaler som är integrerade i skolan.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens rapport om planerad lokalförsörjning för nämndens förskoleverksamhet.